СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 161. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 13 липня 1932. VOL. XL. No. 161. Jersey City, N. J. Wednesday, July 13, 1932. THREE CENTS.

ГОТОВІ НЕ ПРОДОВЖИТИ МОРАТОРІЇ ЕВРОПІ

ВЕЛИКЕ ОБУРЕННЯ В КОНҐРЕСІ ЗПРИВОДУ ТАЙНОГО ДОГОВОРУ В ЛЬОЗАННІ. СТИМСОН ЗАПЕВНЯЄ, ЩО НІЧОГО НЕ ЗНАВ ПРО ТУ ТАЙНУ УМОВУ.

ВАШИНҐТОН. — В конґресі зростає чимраз сильніша опозиція проти того, щоби згодитися на якісь полекші супроти европейських держав, що винні Америці гроші з часів світової війни. Посли і сенатори кажуть, що в Льозанні змовилися, щоби змусити Злучені Держави до уступок у справі сплати довгів. За цю міжнародну зневагу, казали посли, треба вимагати тепер від довжників, щоби точно сплачували все, до чого зобовязані. Найбільшу вину скидають на Францію. Кажуть, що вона дістала вже від Німеччини, що її належалося, а тепер хоче хитро мудро позбутися сплати довгів Злученим Державам.

Секретар стейту Стимсон заявив, що він нічого не знав про те, що заключено тайну умову і ні він ні ніхто інший з уряду не давали европейським державам ніяких обіцянок щодо того, що довги будуть счеркнені.

БЕЗРОБІТТЯ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Френсис Перкинс, промислова комішенерка нюйорського стейту, подає, що за останній рік зменшилося число робітників у фабриках нюйорського стейту на 24.1%. В самім тільки червні зменшилося це число на 3.4%, а іншими роками не переходило вище 1.5%. Від 1929 р. число робітників у фабриках зменшилося на 45.3%.

Місс Перкинс каже, що нема наразі виглядів на поправу і треба рахуватися, що зима буде дуже прикра та треба буде великих засобів для допомоги безробітним. Поправа відносин, на її думку наступить, але це триватиме довго.

В МАЙНАХ НЕСПОКОЇ.

БЕЛЕР (Огайо). — В Огайськім майнерськім страйку, який тревае уже 5 місяців, прийшло знову до стрілянини і кровавих сутичок. Найбільше неспокою є через те, що одна частина майнерів страйкує, а інша наймається на роботу. Пікетчика Стіва Бовена вбив Клеренс Ґрент, коли Бовен намовляв його покинути роботу і прилучитися до страйкарів. Ранено теж Ґейл Ґімбла, як ішов до роботи. Кажуть що стріляв хтось до нього з кущів. Арештовано трох комуністів з Ню Йорку, котрі нібито пересиджували на дорозі в кущах і не пускали майнерів до роботи.

ВЕТЕРАНИ ПРОТИ ВЕТЕРАНІВ.

ВАШИНҐТОН. — Яких 800 ветеранів зголосилося по залізничі тикети, щоби віднхати домів, користаючи з $100,000, які ухвалив конґрес на покриття коштів їх повороту. „Радикальна" ґрупа ветеранів є проти того повороту. І тому при залізничій касі держать поліцію, щоби охоронити від напасти тих, що чохуть вертати.

МИЛС РОЗПОЧАВ КАМПАНІЮ ЗА ГУВЕРОМ.

БОСТОН. — Секретар скарбу, Оґден Милс, розпочав виборчу кампанію в користь Гувера, промовою, яку виголосив в Фейніл Гол до 4,000 слухачів. Він назвав Рузвелта „лібералом", котрий не виставив ніякої конструктивної програми і каже, що Гувер є найкращим кандидатом на президента.

НАПАЛИ НА ГОТЕЛЬ РУЗВЕЛТ.

НЮ ЙОРК. — Два узброєні бандити, котрі добре визнавалися у всіх входах і виходах готелю Рузвелт, вдерлися до офісу, замкнули двох урядовців і забрали $3,000, призначені на виплату службі. Та як виходили, завважив нічний менаджер, Ричард Шепґерд, що тут щось не в порядку, і слідкував за бандитами, а коли ті всідали до автомобілю, вхопив за мішочок з грішми. Бандити стрілили і ранили його в голову, але Шепґерд грошей не випустив з рук і бандити втікли без нічого.

СТРІЛЯЛИ ДО БЕЗРОБІТНИХ.

СЕЙНТ ЛУІС. — Чотирох людей пострілено, а кільканацять ранено, підчас демонстрації 3,000 безробітних, що зібралися біля Сіти Гол. Арештовані ранені, головно Мурини, ваявили, що не брали участи в демонстрації, а стояли на вулиці й кулі поцілили їх тільки припадково. Демонструючі пробували вдертися до Сіти Гол, а намовляв їх до цього комуністичний бесідник. Перші наступали Муринки.

З ПИВОМ ТЯЖКА ІСТОРІЯ.

ВАШИНҐТОН. — Старання сенатора Бинґгема, щоби добитися чимскорше пива, не мають на разі успіху. Навіть велика частина демократів не попирає його, хоч демократична плятформа заявилася за знесення прогибіції.

ТРЕБА ОРҐАНІЗУВАТИ СЕБЕ ПОЛІТИЧНО Й ЕКОНОМІЧНО.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Нормен Томес, соціялістичний кандидат на президента, каже, що в обидвох головних партіях є зібрані робітничі боси. І тому робітникови треба орґанізуватися не тільки економічно, до чого служать робітничі юнії, але теж і політично.

РУМУНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

З приводу розписаних виборів до румунського парляменту Українська Національна Партія переговорювала в справі заключення виборчого пакту зі соціял-демократами, однак до порозуміння не прийшло. Тепер ведуться — як повідомляє черновецький „Час" — переговори з націонал-царністами. Якщо націонал-царністи згодяться на умовини Укр. Нац. Партії, то Українці зроблять виборчий пакт з правлячою партією. Діло в тому, щоби Українці придбали бодай два мандати більше, ніж мали тепер.

Щодо кандидатів, то від Укр. Нац. Партії будуть кандидувати д-р Володимир Залозецький, Юрій Сербинюк і інж. Глинський до камери, а д-р Маєр-Михальський і адв. д-р Роман Ясенецький до сенату. Останнє слово в цій справі скаже конґрес партії.

Зачувати, що між членами Укр. Нац. Партії виринає думка поставити в усіх українських повітах Румунії свої власні лісти зі самими українськими кандидатами. Кажуть, що в повітах Чернівці, Сторожинець, Радівці та двох повітах південної Бесарабії такі чисто українські лісти мали би добрі вигляди. До здобуття потрібних двох процентів голосів треба зібрати на українські лісти коло 60 тисяч голосів у цілій Румунії, а це число Українці можуть дуже легко зібрати тепер, коли виборці зневірилися в румунські політичні партії.

ВЕЛИКІ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРИ ВІЙСЬКОВІЙ БРАНЦІ.

Централя зловживань находилася у Варшаві і мала свої філії по всіх більших містах на провінції. Слідство викрило, що в мешканні якогось Сороки при вул. Павій у Варшаві було головне бюро, яке займалося звільнюванням від військової служби і брало по 500 до 3,000 долярів від особи. В справу є вмішаних багато осіб, цивільних і військових, яких назвища держать покищо в тайні. Клієнтами бюра були переважно сини багатих купців і промисловців. У звязку з тими зловживаннями переведено масові арештування у 8 містах, а поручника Рудніцького, референта команди І. корпусу віддано під психіятричну обсервацію.

БІЙ КОМУНІСТІВ З ПОЛІЦІЄЮ В ЛОДЗІ.

В Лодзі прийшло на днях до гострої сутички комуністів з поліцією. Вечером на розі вулиць Стодольняної і Поречної якась жінка зачала розкидати протидержавні летючки. Поліцію, яка хотіла жінку арештувати, обкидали комуністи камінням. Заалярмована поліція комуністів розігнала. Арештували 11 осіб, між ними 4 жінки. (ПАТ).

ЗАВОРУШЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ В НІМЕЧЧИНІ.

У Дісбурґу вибухли грізні заворушення безробітних. Група демонстрантів з криком: хліба! праці! намагалася вдертись до ратуша. Поліцію, яка розганяла демонстрантів, обкинено камінням. На одній вулиці демонстранти збудували барикади з каміння, вуличних ліхтарень, бочок, кошів на відпадки й зачали ставити опір поліції. Поліції з трудом вдалось привернути спокій.

ПРОТИ РАПАЛЬО, А ЗА СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКО-ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛИКИ.

Один з найближчих політичних співробітників Гітлера Розенберґ, який в партії нім. нац.-соціялістів є референтом східних справ, виголосив у Мінхен реферат про політику, яку вестимуть гітлерівці на випадок їх остаточної перемоги в Німеччині.

Розенберґ заявив, що дотеперішня політика Німеччини на Сході супроти Росії була мильною, бо не узгляднювала небезпеки, що випливає з франкофільської політики майбутньої Росії.

Німеччина мусить стреміти до створення на Сході нової федеративної українсько-білорусько-литовської держави, яка мала би 50 міліонів населення. Ця держава була би противагою так супроти Росії як і супроти Польщі. В цей спосіб Німеччина відограла би на Сході рішаючу ролю.

Відчит Розенберга викликав у політичних кругах сензацію і його коментують так, що Гітлерівці будуть поборювати дотеперішню політику німецького уряду супроти Росії, оперту на рапальському договорі.

ВБИЛИ БАБУСЮ.

У Княждворі (пов. Косів) напало на хату 71-літн. Анни Титуличук 4 замаскованих бандитів із крісами. Бабусю вдушили та забрали 1,700 долярів, 12,000 австр. корон і 30 зол. Поліція шукає вбивників.

ВЕЛИЧАВЕ РІДНОШКІЛЬНЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ.

На майдані „Сокола-Батька" у Львові відбулося ювилейне „Свято Молоді". Свято це так з огляду на програму, як теж завдяки масовій участи нашого громадянства випало величаво.

СВЯТО МАТЕРИ В ГАЯХ ВЕЛИКИХ.

Дня 9-го червня в Гаях Великих біля Тернополя відсвятковано вперше тут „Свято Матери". В програму Свята ввійшли: деклямації наших найменших, пісні, реферат, п. М. Чубатої, цитрове сольо п. Захарської і діточа вистава „Свято Матері". Найкращою сценою в цій виставі — був танок метеликів, який виконали діти у ефектовних строях. Балет цей підготовила п. М. Затирківна. Цілей цей вечір що пройшов із повним моральним успіхом, полишив незатерте враження у тутешнього громадянства.

НАСЛІДКИ ГРОМАДСЬКОЇ НЕЗГОДИ.

В селі Пикуличах населення на половину українське і половину польське (це в наслідок прилучення до Пикулич кольоній). До громадських виборів станули Українці й Поляки з рівними силами, два кола мали Українці, два Поляки. Однак в українських колах знову, одні комуністи, другі націоналісти. Партійна заїлість не дозволяє комуністам прийти до якогонебудь порозуміння з націоналістами, щоби тим самим мати вплив на вибір війта. Комуністи ставлять своїх кандидатів, а ясне як сонце, що маючи за собою одно коло, мусіли впасти. Впали комуністи, впали націоналісти, а тріюмфують Поляки, бо на війта вибрано кольоніста мазура Прайзнера, що навіть не вміє підписатися.

НИЩЕННЯ ЛЕТЮЧОК „ПРОСВІТИ".

У Львові і по всіх містах нашого краю поширено пропаґандистичну летючку „Просвіти" під кличем „Одна книжка — одна поміч собі й Просвіті". Комітети Допомоги „Просвіті" у Львові порозклеювали цю летючку по мурах, парканах і т. д. Отже деякі ревні сторожі безпеченства почали ці летючки здирати. Так робили на передмістю Львова Богданівці постерункові чч. 1657 і 1218 Думаємо, що городське старостство чейже не дало такого доручення, щоби конфіскувати друки, які вже перейшли законом приписану цензуру.

ЩЕ ОДНА РЕВІЗІЯ.

В мешканні студ. унів. Вол. Мулькевича при вул. Контшинського ч. 10 у Львові перевела поліція 17 ц. м. ранком ревізію, шукаючи за нелегальною літературою та зброєю. Відійшла, не знайшовши нічого.

ЗВІРІ, А НЕ ЛЮДИ.

В селі Якоманичах пов. Перемишль викрили небувалий випадок: господар Іван Макар і його жінка-Катерина вязнили цілий місяць 34-літню доньку Анну з першого подружа. Дівчину тримали в окремій кімнаті і раз на день давали їсти варені бураки та бульбу. Хата Макарів стоїть осторонь і тому ніхто про це не знав. Аж перед кількома днями прохожі почули крики, що добувалися з хати, і дали знати поліції, яка випустила увязнену Анну а обох Макарів арештувала. Анна оповіла, що мати і вітчим уважали її за божевільну, били і не давали їсти, а вкінці увязнили, щоби заморити її голодом. Макарів відставили до судової вязниці в Перемишлі.

ЗАДОВЖЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ОСАДНИКІВ.

3,407 волинських військових осад, що володіють 51,700 гектарами землі, задовжилися на суму 22,300,000 зол., отже по 400 зол. пересічно на кожний гектар. Ці міліони дали осадникам майже виключно державні банки. Коли додати ще інші задовження, то військові осади взагалі треба вважати нездібними до виплачення затягнених довгів. Примусові засоби стягання довгів до них не застосовуються, бо зрештою продаж з ліцитації не покрила би довжних сум! Осадники покищо домагаються зменшення, а навіть скреслення відсотків. А потім прийде черга й на капітал.

ЗА ЗДВИГНЕННЯ ПАМЯТНИКА НА МОГИЛАХ СТРІЛЬЦІВ Б. У.Г.А.

На самбірськім кладовищі знаходиться близько пів сотки могил по б. стрільцях УГА. Могили ці є гарно упорядковані, на кожній знаходяться дубові хрести, а крім того над кожною похиляються плачучі берези. Але дається з прикрістю відчути брак гарного тревалого памятника на місці хреста. В своїм часі виринув проєкт зробити велику скількість світлин могил та за зібрані на них гроші збудувати памятник. В цім напрямі уже зачалася праця, але станула на місці. Може би самбірське громадянство, а в першій мірі У.К.Т. О.Н.І. і Т-во Охорони Воєнних Могил зацікавилося цією справою.

ГАЛИЦЬКІ КАЦАПИ З ПОЛЬСЬКОЇ ЗБРОЇ СТРІЛЯЮТЬ УКРАЇНЦІВ

ПОСТРІЛЯЛИ УКРАЇНСЬКИХ ХОРИСТІВ, КОЛИ ТІ ВЕРТАЛИСЯ З ПРОБИ ЗЛУЧЕНИХ ХОРІВ.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — До Нового Села, повіт Жовква, було скликано кілька дооколичних сільських хорів на спільну пробу, щоб підготовитися до концерту, який мав відбутися в Жовкві. Про це були поінформовані кацапи з Нового Села, які згуртовані в „Стшельцу", „Стражи Оґньовей" і в кацапській читальні імени Качковського.

На пробу прибули члени хорів з читалень в Зашкові, Сулимові й Новім Селі. В 11 годині ночі, після проби, коли хористи поверталися до дому, на них напали кацапи, озброєні крісами. Кацапи почали стріляти на хористів зі сторони польського двору в Новім Селі й з другої сторони дороги, так, що безборонним хористам навіть не було куди тікати. Напасники часами стріляли сальвами й лише темнота ночі ратувала хористів.

Та всеж хорист Омелян Коваль був поцілений трома кулями й попав на лікування до Народньої Лічниці у Львові, а Теодор Кухар тепер лічить свої рани дома й не може ходити. Учасників нападу було біля 30 осіб. Постерунок у Куликові свідомо видав зброю напасникам для стрілянини в безборонних людей, бо на цей час не було ні вправ „Стшельца" ані „Стражі Оґньовей".

ВСЯ НАДІЯ НА ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

ПАРИЖ (Франція). — Виявилося, що поруч з явною льозанською умовою між державами у справі репарацій є ще таємна угода, що зветься „джентельменська угода". Цією угодою всі держави, учасниці льозанської конференції по репараціям, зобовязалися не ратифікувати льозанської угоди поки між державами Европи та Злученими Державами не буде осягнуте порозуміння в справі воєнних боргів Европи Америці.

Французька преса отверто пише, що Америка повинна счеркнути европейські борги й не вимагати їх сплати. Преса думає, що до цього зобовязався президент Америки Гувер, коли говорив премієрови Лявелеви, що Америка не буде розглядати питання воєнних боргів, поки Европа не осягне остаточного порозуміння в справі репарацій .Тепер, на думку ґазет, Европа зробила своє й дальше слово належить Америці.

АМЕРИКА БУЛА ПОПЕРЕДЖЕНА ПРО „ДЖЕНТЕЛЬМЕНСЬКУ УМОВУ".

ЛОНДОН (Англія). — Винстон Черчил у палаті послів різко критикував уряд за те, що він згодився в Льозанні на „джентельменську умову", не числячись з тим, що думає Америка про европейборги їй. Канцлер скарбниці Чемберлейн заявив, що британська делеґація в Льозані була ввесь час у контакті з американськими представниками, а тому, мовляв, принципова згода Америки на цей договір є.

Черчил підкреслив, що, коли Америка не погодиться на счеркнення европейських боргів їй, як цього домагаються тепер европейські держави, або навіть не погодиться на зменшення їх, то льозанська умова лишиться шматком непотрібного паперу.

ГІТЛЕРІВЦІ ПРОТИ ЛЬОЗАНСЬКОЇ УМОВИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Гітлер знову розпочав шалену кампанію проти уряду канцлера фон Папена. Притокою до нової кампанії він узяв льозанську умову, заявляючи, що фон Папен згодився платити репарації, коли навіть уряд Брінінга вже фактично був припинив їх плачення.

Гітлер каже, що ціна льозанській угоді тепер усього 75 марок, а коли він прийде до влади, то тоді ця умова буде коштувати не більше шести марок. Гітлер сподівається, що після виборів, які відбудуться 31 липня, він прийде до влади.

ЖИД ЗАСТРІЛИВ АРАБА.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — Ворожнеча між Жидами та Арабами, ізза жидівської кольонізації землі в Палестині, не вгасає. Цими днями двоє Арабів перейшли через поле одного Жида біля кольонії Кфар Барух. Араби витоптали трохи посіву.

Розлючений власник стрілив з рушниці в Арабів і вбив одного з них. Убійник тепер арештований, але між Арабами та Жидами знову зростає ворожнеча, яка може вилитися в кріваві заворушення.

ЗАГИНУВ ЕСПАНСЬКИЙ КРУЖЛЯК.

КОРУНА (Еспанія). — Найкращий еспанський кружляк „Блас де Лезо" напоровся на камінь. Після того, як ратівничі пароплави стягнули його з каменя він пішов на дно. Кружляк цей збудовано в 1922 році й він був найбистрішим в цілій еспанській фльоті.

„ПРОМЕТЕЯ" НЕ ПІДНІМУТЬ.

ШЕРБУРҐ (Франція). — Уже нема сумніву, що вся залога підводного човна „Промотей", який тепер лежить на дні каналу, загинула, а тому вже відправлено панахиду й похорон за погибших на дні моря. З огляду на велику глибину нема надій підняти човен на поверхню моря, хоч він зовсім не ушкоджений.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ХОЧУТЬ РОЗУМІТИ ДІЙСНОСТИ

Майбутні американські історики широко будуть розписуватися над тою критичною епохою, яку тепер переживає цілий світ, а з ним і Злучені Держави. І готові прийти до заключення, що хоч як багато має Америка інтелектуальних сил, то в порівнанню з давними часами мало має вона правдивих провідників. Це пізнати навіть по тих коментарях, які подають сенатори в Вашинґтоні зприводу Льозанського договору, яким зменшено німецькі репарації до суми $714,000,000.

Сенатори обурюються, що пертрактуючі в Льозанні держави заключили „джентельменський договір", який уневажнює зменшення репарацій, коли Злучені Держави не зменшуть чи не счеркнуть военних довгів. Вони розводяться над тим, що світова війна коштує Америку 48 біліонів долярів, а коштуватиме яких $100,000,000,000, що сплата военних довгів спаде на американських податковців, що це є велика несправедливість, що Злучені Держави мають право домагатися сплати довгів і т. п. Все те є річ ясна кождому добре відоме. І ніхто не заперечуе цього.

Та царські чи цісарські банкноти були теж колись добрі. І було на них виписане зобовязання, що їх можна кождої хвилі виміняти за золото. І передвоєнні довги Росії були добрі. І великі банки, що позабирали міліярди від людей, а потім побанкротували, були теж у своїм часі добрі.

Всяке розумовання є добре, коли буває у слушний час. Тому нема змислу говорити про сплату довгів тоді, коли вони сплаченими не будуть. Бо це не є таке маловажне, коли Гітлер подає, що за 6 місяців навіть ухвалені в Льозанні репарації на суму $714,000,000 не будуть вартувати більше ніж 75 центів. Бо це треба мати на увазі, що всякий дальший економічний і фінансовий хаос мусить довести в Европі до нових державних заколотів чи переворотів, який скінчиться між іншим і радикальним счеркненням военних довгів, а то можливо й повоєнних фінансових зобовязань.

Злучені Держави мають тепер нагоду допомогти Европі вийти з економічної крізи, що буде теж поратунком і для Америки. Грошей з Европи Америка і так дістати не може, бо золото в Америці, або в Франції. Може дістати хіба товари, а тих вона має у себе забагато. І це треба ясно й отверто говорити в Америці, тільки біда, що провідникам не стає на це відваги.

З ОРҐАНІЧНОЇ ПРАЦІ В РІДНІМ КРАЮ: КАМІНЯРІ

I.

Недавно один з великоукраїнських політиків на еміграції назвав Українців **„неповною нацією"** і тими двома словами зхарактеризував він теперішний стан українського народу. Ми ж нація, що складається з хліборобів, робітників та тонкої плівки інтелігенції. Торговля і промисл на нашій землі, техніка і увесь фінансовий апарат — у чужих руках а дотого — переважно ворожих.

І казав він, що „справдішне **визволення нації"** виявляється у **створенню окремої суспільности,** зі своїм господарством своєю культурою і своєю державою.

„Нам отже **треба** не лише політичної боротьби, але і **суспільного будівництва.**

„Політичну боротьбу в імя створення української влади — ми мусимо вести безупинно, невгаваючи. Але одночасно з цею **боротьбою** — треба вести **суспільно - визвольну роботу:** виконувати нашу господарську і культурну програму".

Повинен собі кождий Українець вбити в тямку і відповідно до своєї вдачі і спосібностей знайти і для себе роботу у відродженню Нації.

Писав колись Грінченко:

„Якаж краса відродження країни!"

І слушно! Бо щож може бути кращого над це, як коли така велика нація як наша, що досі як каже Франко — була лише **„тяглом у поїздах бистроумних",** ворогів наших — встає з просоння, протирає очи і починає орґанізувати — по думці тогож Франка — **„своїх сил безмірність"?!**

Але ще кращим є не лиш дивитися байдужно, а хоч би і симпатизуючо на відродження Рідного Краю, власної нації, але і **взяти чинну участь** у роботі над її відродженням.

І треба признати, що поминмо безперестанних переслідовань, процесів, арештів, колення шпильками на кождім кроці, накладання кар за ношення шпильок до краватки (!) з тризубом і т. інше — робота іде наперед. Стають нові робітники до праці і з посеред інтеліґенції і з посеред народу робітного самого.

Правда і це, що є велике зрізничковання партійне, що поминувши засадничу ворожнечу між большевицькими партіями а табором національним — і сам той останній табор є розбитий на відтінки.

Річ очевидна, що було би нам всім дуже мило побачити цілу націю свідомою і зорґанізованою в **один табор.**

Але хоч і як ми собі кладемо Чехів за взір до наслідування — то і між **ними** навіть у переломовім часі, підчас світової війни — були партії і кліки, що себе взаїмно поборювали, а навіть такий **Масарик** мав у своїй роботі великі трудности (нпр. з послом Діріхом і його ґрупою) і не так легко було йому зліпити усе докупи.

Очевидна річ, що у Чехів таки глубокий патріотизм та **почуття єдности** — здобути побіду і це справді повинно послужити приміром ляя нас. — А покійний **Драгоманов** ставляв нам знову за приклад Італійців, у котрих також були **всілякі патріотичні** (бо про хрунівські не говориться) напрямки, а котрі таки — там, де треба було — ішли разом і піддавалися всенародній дисципліні.

Взірцем такої карности був передовсім славний італійський визвольний борець **Ґарібальді** — котрий, хотя раз дуже далеко і побідоносно загнався у окуповану ворогом рідну землю — то все ж коли того вимагала загальна політична лінія — послухав приказу згори, зателеґрафував своє славне: **„бедіеско"** (єсьм послушним! — і відійшов зі здобутих уже позицій назад. — А було це 1866 р. в полудневім (італійськім) Тиролю.

Нас, Українців — захопила велика історична хвиля не лише **військово** неприготованих, але і **психольоґічно.** — Якже можна було державу будувати, коли найвища влада не лиш на Великій Україні, але і в Галичині була оперта на основах, що мали значіння: „бути чи не бути'5' — рішали і такі люди, котрі казали, що: „Коли Україна не має бути збудована відповідно до моєї партійної програми — то я взагалі України не хочу?!"

А до того ті, що прийшли до проводу на Великій Україні — це були головно молоді недосвідчені люди, що в широкій і **явній** політичній роботі не брали досі уділу (бо і не могли під царатом — брати). Берім хоч би наприклад професора Грушівського, котрий писав про історію України, але сам **нової** її історії будувати не вмів?

У Галичині — бракувало зорву провідників, котрі би були психольоґічно приготовані на бурливі, военно-революційні часи.

Наші галицькі провідники — це були чесні, добрячі парляментаристи, але не люди, котрі би були рішені, коли треба поставити шкідників **„под стенку".**

І люди на нижчих позиціях дуже часто не доросли були до своїх відповідальних завдань.

А другі тимчасом, навіть такий спокійний Окуневський, та ще спокійніший директор ґімн. в Станиславові Сабат — повандрували до тюрми!

Богато би було ще про це говорити, та жаль ваги не має, а серце переливається кровю...

Але сталося — і ми мусимо на всі можливі способи використувати тперішну історичну передишку, котра і так не знати, чи довго ще потреває.

І треба признати, що таки й використуєм — хоч не все ще робиться, що можна би при добрій волі зробити.

Та всеж певно росте у Вас, Американців душа, коли читаєте, що в Терпополі на Рідношкільнім Святі брало участь в поході пятнацять тисяч людей, з того **більше як тисячу на конях,** в козацьких шапках.

І то в повіті, де так шаліла ще не минуло два роки тому — „пацифікація"!

А може власне для того...

І наші „приятелі" фотоґрафували той похід і ззаду і зпереду і з боків, тай мабуть таки прийшли до переконання що не так легко українському „змієви" скрутити вязи...

Іван Гуцуленко.

(Дальше буде).

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

„ПЕРЛИНА" БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СОЦІЯЛІЗМУ

II.

Не дивно, що коли в рядах російських соціял-демократів прийшло до розколу на большевиків і меншевиків, то робітництво України не пішло за большевиками. З приводу цього теперішній наркомзем СССР Я. Яковлів свого часу, наприклад, заявляв, що як в р. 1903—1905, коли формувалися большевицька та меншевицька партії, так і пізніше, в час жовтневої революції большевики не мали на Україні більшости серед робітництва, ця більшість належала меншевикам („Комуніст" ч. 4. Харків 1920). Таксамо, коли російські большевики окупували Україну й стали її повними господарями, лідер українських комуністів Річицький на сторінках свого „Червоного прапору" (Київ 29/IV 1920) приходив в лютість від того, що мовляв і досі ще „після 2 літ революції, після двохразових спроб радянського будівництва на Україні, доводиться вести боротьбу з меншевизмом в українському робітництві" „Де коріння того — питав він — **що в той час як в Росії до совітів проходять 1—2 меншевики, на Україні їх попадають туди сотки"?** Таксамо відносно українського селянства він заявляв: **„Комуністи України без надійної озброєної сили не сміли носа показати на село"** (Там же, 29/I 1920).

Україну російські большевики завоювали силою баґнетів. Але й після цього українське робітництво та селянство не змінило свого відношення до влади большевиків. Велика сила українського руху примусила московських диктаторів піти на деякі уступки культурного характеру. **Але деспотично-окупаційний характер большевицької влади на Україні незмінно виявляється на кожному кроці й це все більше поглиблює незадоволення в українських масах.**

Розуміється, для московських диктаторів **Україна це „перлина совітської індустріялізації".** Чому б не перлина! **Майже ввесь вуґіль та залізо для цілого СССР добуваються тут. Майже ввесь хліб для вивозу за кордон та для постачання армії і т. д. береться звідси.** І тому власне тут такі нечувані темпи в добуванні цих природніх багатств, така „зразкова" що до своєї бистроти колективізація сільського господарства і т. д. **Все це є в інтересах зміцнення московського комуністичного центра.** Щож до українських мас, то положення їх чим далі стає все більш нестерпимим. **Робітництво України буквально животіє** від величезного погіршення загального рівня життя **під большевицьким режімом, а селянство в колхозах голодує як ніколи.** Факти масового бігства голодуючих селян із Совітської України через Дністер та інші кордони є наочним тому доказом.

Україна — це кольонія московського большевицького центра, з якої безоглядно вивозиться все, що тільки можна. Тому, не вважаючи на великі природні богавства, тут поряд з насильством та терором, панують тепер злидні й нечуване зубожіння народних мас. Недостача найнеобхідніших предметів першої потреби, особливо за останні роки, зросла надзвичайно. **Населення України сьогодня** живе в **значно гірших умовах,** ніж це **було тому навіть два роки.** До „генеральної лінії" на Україні був хоч хліб, **тепер тисячі українського населення** ідуть до **Москви за хлібом, щоб** спасти **від смерти голодних** дітей.

Вже 15 років большевицька влада по варварськи знущається над населенням України, заводить новітне рабство, насильством і терором організує на селі колхози — касарні, в яких немає справжнього людського життя, в яких найбільшого розвитку досягає груба еґоїстична боротьба за свої власні інтереси, де в буквальному змислі слова гомо гоміні люпус ест. Така влада обективно веде не до здійснення соціялізму, а до утворення умов, при яких ціле життя на територіях Совітського Союзу може відкотитися далеко на попередні позиції.

Чи в таких умовах можна говорити про Україну, як про якийсь пемонт большевицького соціялізму? Без перебільшення можна сказати, що під впливом політики московських большевиків **Україна чим далі стає все більше пороховим льохом, якиб при першій нагоді може запалати великим пожаром.** А. Р.

(„Соціял-Демократ")

Антін Чехов.

ЩАСЛИВИЙ КІНЕЦЬ

У хаті надкондуктора Стичкина сиділа раз Любов Григоріївна, поважна сорок-літна жінка, що займалася сватанням і ще багато ріжними річами, про які, згідно із загально принятим звичаєм, не говорять інакше, як пошепки. Стичкин, трохи схвильований, одначе, як усе, тверезий, строгий, що брав усе поважно, ходив по хаті, курив циґаро та говорив:

— Дуже мені приємно пізнати вас. Семен Іванович вказував мені вас, як цю, що може мені помогти в одній дуже дразливій справі, від якої залежить щастя мого життя. Я скінчив пядесять два роки, себто я є в літах, коли багато людей має вже дорослі діти. Платню маю доволі велику та хоч не маю великого майна, всеж можу удержати любу істоту й діти. Признаюся вам, маю також у банку трохи грошей, які я заощадив, бо жив ощадно. Я чоловік тверезий та практичний, живу життям поважним і поміркованим, так що для багатьох міг би я бути приміром. Не маю лише одного — власного гнізда й товаришки життя. Живу як той мандрівний циган, не можу ніде загріти місця, без ніякої приємности, не маю до кого словечка промовити, а колиб занедужав, нема кому подати мені склянки води і так дальше. При цьому, пані розуміють, що жонатий чоловік має більше пошанівку в людей, ніж нежонатий... Я чоловік із інтеліґенції, маю гроші, та коли глянути на мене з точки погляду... то хто я? Патик — самітний, наче який пустинник. Тому я дуже хотів би ввійти в ярмо подружжа з якоюсь гідною особою.

— Добра справа! — зітхнула сваха.

— Я чоловік самітний та не маю тут нікого. Де маю піти та до кого звернутися, коли всі для мене чужі? Це причина, задля якої Семен Іванович радив мені звернутися до такої особи, що є специялісткою в таких справах і річах людського щастя має досвід. Тому то прошу вас дуже, щоби ви схотіли причинитися до покермування моєю долею. Знаєте пані, про партії в місті та без труду можете мене відповідно приготовити.

— Це можна зробити...

— Прошу дуже, пийте... Сваха вправно піднесла чарку до уст, випила та не скривилася.

— Це можна зробити, — повторила. — А якої нареченої бажаєте?

— Я? Яку доля дасть.

— Самособою, що це залежить від долі, всеж кожен має свій смак. Один любить чорнявки, інший білявки.

— Бачите, пані... — сказав Стичкин зі тхнувши — я чоловік тверезий та твердий. Для мене краса та взагалі зверхній вигляд має другорядне значіння, бож, самі знаєте, що гарне личко хліба не дає, а з гарною жінкою звичайно буває багато заходів. Я так гадаю, що в жінці найважніше не це, що зверха, лише те, що в середині, отже, щоби мала душу й усі прикмети. Прошу дуже пийте... Самособою, що то приємно, як жінка гарна й теє... та це не важне для спільного добробуту. Головне — це розум. Правду сказати, жінці навіть розуму не треба, бо тоді буде занадто зарозуміла на себе й придумуватиме ріжні ріжнощі. Без образування сьогодні, самособою, годі обійтися, та й образування буває ріжне. Коли жінка, скажімо, по французьки наприклад, або по німецьки, так ріжними мовами, теє... ну, то дуже приємно. Та яка користь із того всього, коли, скажімо не вміє пришити ґузика до сурдута? Бо я належу до інтеліґенції, з князем Канітеліном, кажучи без пересади, майже так, як із вами тепер розмовляю, одначе маю звичайний характер. Мені треба звичайної дівчини. А вже найбільше мені залежить на тім, щоб мене шанувала та розуміла, що я її ущасливив.

— Самособою.

— Ну, а тепер що торкається самої справи... Богатої жінки не потребую. Я не позволив би собі на таку підлість, щоби женитися для грошей. Хочу, щоби я їв не жінчин хліб, а щоби вона їла мій, та щоби вона розуміла це. Одначе вбогої жінки також не треба мені. Бо хоч маю засоби до життя та хоч женюся не для інтересу, а з кохання, всеж не можу оженитися з убогою, бо чейже самі знаєте, що тепер усе подорожіло, а тимчасом будуть діти.

— Можна буде вистаратися і таку з посагом, — сказала сваха.

— Прошу дуже, пийте...

Яких пять хвилин мовчали обоє. Сваха зітхнула, глянула скоса та спиталася:

— Ну, а щодо того, може ви... чи не схотіли би ви так по парубоцьки? Маю добрий товар. Одна Француженка, а друга якась Грекиня. Дуже варта.

Кондуктор подумав хвилину та сказав:

— Ні, спасибі. Та що я з вашого боку бачу таку зичливість, чи не міг би я спитати, скільки ви порахуєте собі за труд при підшуканні для мене нареченої?

— Не жадаю багато. Дасьте двацять пять рублів і матерії на спідницю, як є у звичаю, тай на цьому кінець. А за посаг, самособою, то вже на інший рахунок

Стичкин зложив руки навхрест і став мовчки роздумувати. За хвилину сказав:

— То дорого...

— Зовсім не дорого. Давніше, як бувало багато шлюбів, то бралося трохи дешевше, а тепер — що ми можемо заробити? Дякувати Богу, коли є два паперці на місяць. Та й так, не на шлюбах найбільше заробляється.

Стичкин зі здивуванням глянув на сваху та здвигнув плечима.

— Гм! Абож то мало, два паперці? — спитався.

— А, видно, що мало. Давніше бувало і по сто рублів.

— Гм! Я й не думав би, щоби на такій роботі можна було так багато заробляти. Пядесять рублів! Ніодин мущина того не має! Прошу дуже, пийте...

— Пядесять рублів... Себто шість сот рублів у рік. Прошу дуже, хай пані пють... З такою, що так скажу, дивидендою, легко могли ви найти для себе партію...

— Я? — розсміялася сваха. — Я, стара?...

— Ви зовсім не старі. Комплексію маєте здорову, лице повне, краска лиця біла й усе, що треба.

Сваха почервоніласа. Стичкин почервонівся також і сів біля неї.

— Ви можете ще дуже й дуже сподобатися, — сказав. — Колиб вам трапився чоловік поважний, ощадний, розсудливий, то при його платні та при вашім зарібку ви моглиб йому навіть дуже сподобатися тай моглиб ви жити собі разом зовсім щасливо...

— Що теж ви говорите. Боженьку!

— А щож? Нічого надзвичайного... Я не...

Настала тишина... Стичкин став голосно втирати ніс, а сваха зачервонілася, гляділа на нього соромливо та спиталася:

— А ви скільки дістаєте платні?

— Я? Сімдесять пять рублів. коли не рахувати додатків... Крім того є теж деякий дохід із зайців.

— Ви займаєтеся полюванням?

— Ні. Зайцями звуть у нас пасажирів без білетів.

Добру хвилину царила тишина. Стичкин встав і став ходити по хаті. Видно було, що був схвильований.

— Молодої жінки не потребую, — сказав. — Я вже постарший, тому відповідніщого для мене булаб така, що... така, як ви... поважна й солідна... здорова, добре збудована... як ви...

— Що теж ви говорите, Боженьку... — захихоталася сваха та заслонила хусткою вязки. червоне лице.

— Що тут багато балакати? ... Ви мені сподобалися тай прикмети вашого характеру припали мені до вподоби. А я... чоловік тверезий, практичний і коли я вам подобаюся, то... щож тут багато говорити. Тому позволите, що скажу, що я хотів би оженитися з вами!

Сваха розніжнилася, по лиці покотилося кілька сльоз, розсміялася та на знак згоди цокнулася чаркою з Стичкином.

— Тож — сказав щасливий надкондуктор — тепер позволите, що скажу вам, якої вимагатиму від вас поведінки та способу життя... Я чоловік строгий, тверезий, поважний, чесно дивлюся на річи тай хочу, щоби моя жінка таксамо була строга та розуміла це, що я для неї добродієм і найпершим чоловіком у світі.

Надкондуктор сів, зітхнув глибоко та став викладати нареченій свої погляди на родинне життя і подружі обо-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНЦІ И ВСЕСВІТНА ВИСТАВА В ШИКАГО.

В Міжнародній Світовій Виставі, що зачнеться в Шикаго дня 1 червня 1933 р. беруть участь усі державні народи. Нам Українцям, хоч недержавним, вислано запрошення до участи в виставі. Отся справа була опинилася аж у Вашингтоні. І ми переконалися, що Злучені Держави не звертають уваги на европейських можновладців, що то поділили наші землі, й відносяться до нас не тільки як до культурного, але як і до державного народу. І тому на світовій виставі в Шикаго буде ясніти між ріжними державами і наша „Україна".

Так, вона засяснє, коли ми доложимо до цього труду. Ми не маємо української держави, вона занялася би нашою участю в тій виставі. Ні не маємо українського уряду. Ні не маємо державного скарбу, який сфінансував би таку участь. Це мусить зробити сам український нарід. Старий край не може дати нам фінансової помочи, за це дасть нам все, що буде треба на світову виставу. Фінансовою частиною вистави мусить занятись вся українська іміґрація, деб вона не була.

Не можна цеї загально-народної справи робити льокально. Ніякий інший нарід цього не робить. Робить це кожда держава, а що ми держави не маємо то мусимо робити самі, вся іміґрація. Не можна цеї справи залишати лише шикаговським Українцям. Вони самі не в силі цього так важного діла як слід виконати. Виконання такої справи мусить бути гідне українського імени. Це ми можемо зробити лише всі й то тоді, коли візьмемося негайно до праці. Лишається десять місяців часу, тому не тратьмо його, а берімся зараз до творення комітетів і збирання фондів.

М. М. Белеґай,
Шикаґо, Ілл.

Вона: Уяви собі, режісер казав мені, щоби я в новій ревії танцювала на-пів роздягнена!

Він: А ти що йому на те?

Вона: Я сказала, що стидаюся. Можу танцювати на-пів зодягнена, але на-пів роздягнена ніколи в світі!

РЕЗОЛЮЦІЇ ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

29—31 ТРАВНЯ 1932 РОКУ.

Загальні постанови.

1. Перший Всеамериканський Конгрес Українського Організованого Жіноцтва в Америці схиляє свої голови перед памяттю тих героїв женщин і мужчин, які віддали своє життя в боротьбі за кращу долю українського народу, що впали в боротьбі за українську державу та за краще майбутнє всього людства.

2. Конгрес вітає всіх тих, що далі борються за найвищі ідеали людства та за українські ідеали зокрема. Зі свобідної американської землі Конгрес шле свій горячий привіт й обіцює матеріяльну та моральну підтримку тим, які змагаються далі за краще майбутнє всього українського народу, що борються, живучи в страшних умовах на окупованій ворогами українській землі, або на еміґрації розкиданими по всіх закутинах земської кулі.

Поклик до Жіноцтва в Америці.

3. Конгрес кличе українське жіноцтво в Америці ставати в лави організованого українського жіноцтва, щоб спільними силами боротися за кращу долю жінки взагалі, а української зокрема, щоб спільними силами боротися за загально-людські ідеали та допомагати нашим братам і сестрам в їх активній боротьбі за визволення українського народу на всіх ділянках українського національного та міжнародного життя.

4. Конгрес кличе українське жіноцтво в Америці ставати в організовані лави українського жіноцтва й обєднуватися біля **Союзу Українок в Америці** для спільної праці над поліпшенням жіночого життя в Америці взагалі, а українського зокремі; ставати в організовані лави, щоб спільними силами виховувати українське підростаюче покоління в Америці на чесних, достойних та відважних і свобідних громадян великої американської републики, які будуть свідомі свого й своїх батьків національного походження, щоб це молоде покоління, спираючись на ту свідомість, продовжувало кращі традиції та працю своїх батьків.

Поширення праці організації СУА.

5. Конгрес доручає Головній Управі Союзу Українок в Америці поробити заходи, щоб поширити діяльність СУА на всі осідки української еміґрації в Америці та взиває все громадянство і його установи підтримувати працю СУА, найбільшої української жіночої організації в Злучених Державах.

Участь Українського Жіноцтва в міжнародних організаціях.

6. Конгрес доручає Головній Управі СУА поробити всі потрібні заходи, щоб у міжнародних організаціях, завдання яких не перечать статутови СУА, були представниці СУА або інших відповідних жіночих організацій Українок.

7. В міжнародних виступах, Конгрес доручає координувати працю делеґатів СУА з працею делеґатів тих українських жіночих організацій, які вже є членами міжнародних організацій та доручає пособляти українським жіночим організаціям морально й матеріяльно так, щоб вони могли достойно й гідно заступати українське жіноцтво й відповідно репрезентувати українську націю.

Участь в Жіночій Раді Америки.

8. Конгрес доручає Головній Управі СУА використати предложення Національної Жіночої Ради Америки й стати її членом, заплативши всі потрібні вкладки та виконавши всі інші формальности.

Участь в шикаґовській світовій виставі.

9. Конгрес доручає Головній Управі СУА приняти участь в шикаґовській міжнародній виставі, як то пропонує Національна Жіноча Рада Америки. Управа СУА має влаштувати на виставі відповідний український відділ та організувати українську проґраму виступів підчас вистави.

Участь у Конгресі Ліґи Миру й Свободи.

10. Конгрес доручає Головній Управі СУА приняти участь в міжнародній Конгресі Ліґи Мира й Свободи, де делеґатки СУА мають користатися всіми правами членів Національної Жіночої Ради Америки. Цей міжнародній конгрес Ліґи відбудеться в Шикаго підчас ювилейної вистави.

Контакт з іншими українськими жіночими організаціями.

11. Конгрес вітає організоване українське жіноцтво на Рідних Землях та на еміґрації й бажає успіху в праці його на користь рідного народу.

12. Конгрес доручає Головній Управі Союза Українок Америки навязати тіснійші зносини й контакт з українськими жіночими організаціями в Рідним Краю, на еміґрації в Европі та в Канаді, щоб спільними силами працювати для добра й слави рідного народу.

Вперше чергу Конгрес доручає увійти в тісні зносини й налагодити контакт праці з тими жіночими українськими організаціями, які мають таке завдання й характер праці, як СУА, або які стоять в цьому близько до СУА. Зокрема має бути налагоджений вперше чергу контакт з Союзом Українок в Рідним Краю, як в Галичині так і на Буковині та на інших українських землях, а також з Жіночою Радою в Празі та з Союзом Українок в Канаді.

Плекання української народньої штуки.

13. Конгрес закликає українське жіноцтво в Америці плекати українську народню штуку поза українськими землями та допомогами матеріяльно й морально тим жіночим українським організаціям, які в краю й на еміґрації плекають українську штуку взагалі, та жіночі вироби зокрема.

14. Конгрес закликає українське жіноцтво в Америці прикрашати свої хати виробами українського жіноцтва та взагалі виробами української народньої штуки. Цим досягається того, що українська хата в Америці завжди буде визначатися своєю красою, ориґінальністю та харністю, а разом з тим буде підтримуватися українська штука не лише тут в Америці, але й в Рідним Краю.

15. Конгрес кличе українське жіноцтво в Америці далі плекати й поширювати українські вишивки, килими, писанки, деревляні вироби й т. п. не лише поміж українських людей, але й поміж чужинцями, набуваючи для того відповідні річи в українських майстернях як Рідного Краю так і на еміґрації.

Виховання в дітей почуття краси.

16. Конгрес закликає українське жіноцтво в Америці вповні вповати в свої діти почуття краси взагалі, а особливо почуття розуміння краси українського народнього мистецтва; вчити своїх дітей виробляти українську народню штуку; дбати, щоб на всіх українських національних виступах, чи святах, чи взагалі там, де пожадано й корисно підкреслити українськість, щоб діти й мами виступали в українських народних строях.

Вистави українського мистецтва.

17. Конгрес закликає українське жіноцтво в Америці, а управі СУА доручає, при кождій нагоді в свому районі не пропускати можливости вряджувати публичні вистави українського мистецтва з українських народних виробів. Конгрес доручає управі СУА набути зразки українських народних виробів, які могли б вживатися, як відділами СУА так і самою Управою для організації публичних вистав українських народних виробів. Для цього Управа має виробити певні пляни й правила.

18. Конгрес доручає Головній Управі СУА, а відділи закликає набувати як для своїх потреб так і для продажі серед чужинців українські вироби народнього мистецтва лише через певні українські організації та відповідні, фахові майстерні й школи в Рідним Краю та на еміґрації.

(Конець буде)

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Помер трагічною смертю **Олекса Мороз**, член Запорожської Січи, від. 388 У. Н. Союза в Честер, Па.

Причиною душегубства було безробіття та родинні непорозуміння.

Покійний вступив до У. Н. Союза в 1920 році. Був завсіди добрим членом і громадянином. Був членом Українського Народного Дому і позичив на будову того дому $500.

Походив з села Білина, Західна Україна. Мав 38 літ. Полишив вдову й осьмеро малих дітей.

Похорон відбувся у вівторок, дня 12 липня, при участи Союзовців і наших громадян.

Хай Йому земля буде пером!

Стефан Верещак, секр.

ШТУЧНІ НОГИ НОСИЛИ ВЖЕ В СТАРИНУ.

Першу згадку про штучну ногу подибуємо в „Історії" Геродота, який жив між 484 і 408 роком перед Хр. Він оповідає, що один вязень, щоби увільнитися з оков, відрізав собі ногу й потім ходив на деревляній. В Капуї найшли в 1885 році гріб, а в ньому доре зроблену штучну ногу з бронзи, заліза та дерева. Походила ця нога з 300-го року перед Хр. Вона є в музеї хірургічної колеґії в Лондоні.

ЯК У СТАРИНУ ЛОВИЛИ ТА ПЛЕКАЛИ РИБУ.

Від найдавніших часів ловили рибу на вудку, сітями, або, як у старинних кельтійців, стріляли з луків камінними або кістяними стрілами. Спеціяльно стали плекати рибу щойно Римляни, великі смакуни. Уліпшили прилади до рибоповлі, розмежували приватну власність від публичної так так дали заохоту до штучного плекання риби. Риболовля оплачувалася дуже добре, бо рідкі роди риб платили високі ціни.

Вітрувій в книжці про будівництво пише не лише про будову величавих віль, а дає рівночасно вказівки, як робити водопроводи, які дають воду для рибних саджавок.

Рільничі книжки Варра та Колюмели обговорюють докладно як уладжувати такі стави. Відповідно до породи риб мусіло бути уладжене дно й побереже саджавок, мусіла бути відповідна вода й поживa.

Багаті Римляни так дуже любили плекати риби, що Люкуль*), як прийшло літо, переносив свої риби в холоднійші місця, декотрі Римляни додавали собі призвища від назвищ рідких риб, як Мурена, Аврат і т. п. Цісар Валеріян (володів від 253—260 року, у битві проти Перзів дістався в полон, помер 266 року в Перзії) приказав, щоби за військом трибуна Клявдія йшов рибалка та цукорник.

Щуку вважали безвартісною рибою. Найбільш цінили мурени (яґун красятий). Мурена це риба буро- й жовто-краса, має дуже смачне мясо. Тому то Римляни держали в окремих саджавках, наповнюваних морською водою, а годували їх навіть тілом невільників (відси приказ: „Ад муренас!" — на поталу муренам!) Нераз за гарну й рідку рибу платили навіть 8,000 сестерцій (старо-римська срібна монета). Бенкет не міг обійтися без риб, як і без устриць і крабів (гомарів). Як приправу найбільше цінили „Гарум", приладжуване з крови й ікри макрель, і „мурія", яку робили з внутрішностей туни (тунни) і шматків селедців. Ціцеро й Горацій згадують осетра, як рибу дуже люблену, а Марсіаль каже, що в ріці Рені й Боденськім озері є щуки й лососі, щодо величини рідні хиба рибам, які живуть у ріці Нілі. Які то були великі риби, можемо пізнати з того, як їх ловили: до вудок прикріплені були ланцюхи, до ланцюхів запрягали волів і витягали на сушу сомів, що важили й по 200 фунтів. Таксамо ловили й інші риби. Єгипет доставляв для Риму найбільші риби. Штучно плекали устриці на півдні Сицилії та на північних побережах Середземного моря. Кай Гірцій винайшов таких кадь, у якій можна було привозити до Риму найособлившіші заграничні риби. Риби ті показували в тріюмфальних походах завойовників. Невід приняли Римляни від Греків. Пліній згадує, що рибалки намащували сіти оливою, щоби риба ліпше ловилася

Вудкою любив ловити для розривки цісар Август і Нерон. Цей останній мав золоті вудки, а сіти шовкові.

* Люкуль, римський полководець, родився около 114. року перед Хр., побідив 74—67. року Мітрідата й Тіграна в Малій Азії, потім жив у багацтві й достатках (Люкулеві бенкети), помер около 57. р. перед Хр.

В товаристві говорять про літа якоїсь фільмової „зірки".

— Таж вона ще зовсім молода — впевняє хтось. — Має щонайбільше двацять літ.

— Що ви говорите!? Двацять літ? Минулого року бачив я її в Англії, то сама говорила, що цього року зачне трицятий рік!

— Ну так, одначе то було в Англії. А ви забуваєте про втрату курсу при виміні.

Р. Петрин.

МАЛІ ТЕОЛЬОҐИ

(Оповідання).

Одної неділі до церкви пішли тато й мама, бо їх найстарший синок, Івась, вже був такий великий, що під його опікою мож було лишити двоє молодших дітей. Івась уже ходив до другої кляси і вже прочитав цілу біблію. Молодша Марійка ходила до першої кляси і що лиш силябізувала. Наймолодша Теклюся про школу лиш стільки знала, що старші діти йдуть до тої якоїсь школи, несучи під пахою табличку або книжку.

— Нині неділя — відходячи мама сказала до дітей. — В неділю треба бути побожним. Тато і я будемо побожні в церкві. Ті, що лишаються дома, повинні бути побожні в хаті. Возьми, Івасю, біблію і читай з Марійкою.

Коли діти вже лишилися самі, Івась взяв біблію і Марійка стала силябізувати:

— О... д... од... н... о... но... г... о... го. Одного... д... н... я... дня. Одного...

Жвавий Івась вже не міг слухати. Силябізування сестри все доводило його до розпуки, також було скучне. Він знав цілу біблію і волів сам розказувати. Марійка також воліла слухати, як читати, ще й з таким трудом.

То була Цвітна неділя, отже Івась розказав сестрі про розпняття Ісуса. Вона вже дещо знала про це, та тепер Івась розказав їй докладніше. Коли Івась скінчив, Марійка зітхнула і каже:

— Якби то я була всемогуча, то я мого сина була би не пустила на землю між людей самого, без братів, без сестри.

— А то чому? — спитав Івась. — На щож Ісусови були би придалися брати і сестри?

— Я гадаю, — відповіла Марійка, — що якби малий Ісус мав братів і сестер, то був би не втікав з хати шукати собі товариства. Тоді, коли мав лиш дванацять років, був би не заліз між книжників і фарисеїв. Маючи до забави товаришів у власній хаті, був би не рипався, а сидів би дома.

— Йомуж нічого злого не сталося. Здоровий вернувся до хати.

— Та що з того, що тоді знайшовся?! Пізніше він знов пропав аж в пустині. Як би у нього була сестра, то була би того не зробив. Сестра була би сказала йому:

„Братіку, Ісусе! Самого я тебе не пущу. Як ти такий впрешся і підеш, то я піду з тобою. Я буду пильнувати, щоби ти все мав чисту сорочку і щоби для тебе все була ложка теплої страви".

— Ти гадаєш, що Ісус не пішов би? — спитав брат.

— Гадаю, що лишивсь би дома, щоби сестричка не пішла за ним і там на пустині не поневірялася.

— І з пустині Ісус вернувся цілий, здоровий.

— Та що з того, коли потому розпняли Його? Як би був мав братів, то було би кому обстати за ним. Його брати були би зібрали своїх товаришів і були би його відбили, поломивши кости його ворогам.

— Допуст Божий!

Тими словами Івась закінчив розмову про вартість братів і сестер.

— Тепер возьми ту другу святу книжку, де є пять святих заповідей Божих і сім святих головних гріхів, — сказала сестра.

— Не плети дурниць! — гукнув Івась. — Заповідей Божих є аж десять. Затям собі, що аж стільки, скільких пальців на двох руках. А гріхи, ще й головні, вони цілком не святі. Вони гріші, чорт би їх взяв!

— То чогоже ті головні гріхи стоять у святій книжці, як вони не святі? Все те, що в святій книжці, чейже також мусить бути святе. Отже й головні гріхи святі.

— Спробуй! Зроби який головний гріх, то побачиш, що тебе чорт ухопить... Чорт би його взяв!

— Коли я лягаю спати, або рано встаю, то мама все мачає мої пальці в свяченій воді і тими моїми пальцями хрестить мене. Отже чорт мене не вхопить. Та тебе вхопить, бо ти раз коло разу кленеш „чорт би його взяв!" Такий проклін є тяжким гріхом. Прийде чорт від дідька і вирве тобі язик! Лищ так далі клени, то побачиш!

Дівчина сказала це так поважно, що хлопчина призадумався.

— Відки ти це знаєш? — спитав.

— Мама сказала мені.

— Хтож це сказав мамі?

— Мамі сказав егомосць. Егомосцеви сказав епископ. Епископови сказав папа.

— Відки папа знає?

— Який ти дурний! Він знає, бо він папа... Не говори так і не клени, бо я не хочу мати брата в пеклі.

— Вже не буду, бо й я сам не хочу йти до пекла... Чорт би його взяв!

Діти збентежилися, бо за дверми щось гуркнуло. Марійка втікла в кут між ліжком і шафою, бо гадала, що то вже йде чорт по душу Івася. Івась так злякався, що загадав утекти перед чортом до каплиці при вулиці зараз за їх садом. Відчинив двері до сіней і побачив на землі причину гуркоту.

На долівці лежали грудки сухої глини і гніздо горобця. То кітка, закрадаючися до пцвірків у гнізді, що було в дірі комина, скинула це гніздо. В даху, коло гнізда, була діра. Стелі в сінях не було, отже гніздо впало на землю в сінях.

— Марійко, ходи сюди! — Івась крикнув. — То не чорт, то горобчик.

Прибігла Марійка, прибігла Теклюся. Перед ними на землі лежало гніздо горобців, у гнізді голий пцувірок. На ньому був кровавий шрам. То мабуть кітка вже скалічила його.

— Він також мабуть потовкся сильно, упавши з так висока на землю, — сказав Івась.

— Може печінки повідбивав собі...

Двері на двір були відчинені. Перед дверми літали, фуркали і жалісно цвірінькали два горобці. Діти вгадали, що то тато і мама пцувірка. Літали і плакали, та до сіней до своєї дитини боялися влетіти, бо там були діти.

Івась взяв горобчика на руку, Марійка розкришила дрібно грудку хліба і обоє стали пташину годувати. Та пцувірок не хотів їсти.

— Він прийме мабуть тільки від свого рідного тата і від своєї рідної мами, — сказав Івась. — Відійдім відси, щоби вони не боялися прилетіти до нього і нагодувати його.

Марійка принесла свою подушку, в подушці видусила ямку, в ямку поклала пцувірка. Вернулися до світлиці. Теклюсю мусіли насилу потягнути за собою, бо вона доконче хотіла сама дивити, як мама годуватиме пташину. Івась з батогом у руці пішов шукати кітки, щоби її болючо скарати за зруйновання гнізда і за те, що вона мабуть поїла решту горобчиків. Івась знав, що в гнізді буває кілька пцвірків. Був на стриху хати, в стайні, в стодолі. Перешукав усі обійстя, та кота не знайшов. Вернувся до хати. Там почув, що горобчик вже не жиє.

Марійка вже поклала небіжчика на марах, зроблених наборзі з трісочок. Наймєнша Теклюся, котра ще не вміла сама молитися, зажадала, щоби Івась і Марійка впали перед горобцем навколішки і молилися так, як молилися тоді, коли на марах лежала їх бабуня.

— А то дурна! — крикнув Івась.

Марійка не сказала сестричці, що вона дурна. Лише вчила її, що горобець не має душі, отже мертвому горобцеви молитва нінащо не придасться.

— Бідний горобчик! — зітхнула Теклюся. — Хоч цілком невинно дав себе замордувати, то таки не годен дістатися до неба, бо не має душі!

— Ще гірше те, що й кітка не має душі! — сказав Івась. — Хоч замордувала горобчика, то вона, як здохне, таки не піде до пекла... Чорт би її взяв!

Наші діти.

— Тату, чи місяць можна зїсти?

— Ах, дай мені спокій! Чи не можеш завдавати мені мудріших питань?

— То прошу тата сказати мені, коли вмерло Мертве море?

Порадив собі.

— Вчора я оповіла наречену всю мою минувшину.

— Ну, а він що на те?

— Він підійшов до зеркала та причесав собі волосся. Видно, волосся ставало йому дуба.

ПОЖЕЖА ЛІСА В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ.

Англійський подорожник Франк С. Стюарт видав недавно опис подорожі по Південній Африці, з якого беремо цей цікавий образець: пожежу тамошнього праліса.

Південна Африка дає все багато несподіванок. Та найжахливішу пригоду я пережив у Горішнім Конгу в перших годинах місячних ночей.

Я полював і фотографував звірята для географічного товариства в моїй батьківщині. Тієї ночі я сподівався зробити кілька знимок великих місоїдних звірів, як ідуть до місця пити воду. Страх пройняв мене, як я уставляв і звязував моє складане крісло та закривав його очеретом і галуззям. Потім я приготовив мій апарат, подивився ще, чи маю під рукою мої рушниці, й увесь час я відчував, що є страшно горячо. То було цікаве, бо ніщо не вказувало, щоби наближалася буря.

Жаби стали саме рахкати, як появилася на другому березі ріки перша антильопа. Одначе не зупинилася, щоби пити, а ввійшла зараз у воду, перепливла та зникла знову в лісі.

Я чекав терпеливо, та в лісі був видно якийсь ворог, бо за найближчої пів години приходили найріжніші звірята, одначе всі зараз кидалися в воду та плили на другий беріг і при цьому кілька разів оглядалися боязко.

Нараз я пізнав, перед ким то звірина тікала через ріку. Червона луна зявилася на небі, горячі ще дуже прибуло, лісова пожежа лютувала. Я скоро оглянувся довкола себе й мені полекшало, бо я побачив, що я в безпеці. Ріка була саме тут досить широка, мій човен був на безпечнім березі. Я був свідком такого, що ледви який чоловік бачив коли передімною.

Тепер я теж уперше почув далекий слабий шелест, потім тріскаючий шум. Коли наблизився, я побачив дику втечу, яку може спричинити лише вогонь. Перед полумям, яке скоро наближалося, втікали тисячі звірів усякого роду. Зебри, леопарди, жирафи, гієни та звірята, яких назв я не знав, гнали довкола мене, чвалали з витягненими шиями, з ухами уложеними взад, копита дудніли, на-пів шалені з жаху. Розприскуючи бродили багнистою відногою ріки та лишали за собою скаламучену воду, як дійшли на другий беріг. На щастя, не завадило ніяке із звірят об мій куток, хоч деякі прийшли дуже близько. Одначе всі обернулися боком і мясоїдним навіть не в голові була добича. Настало перемиря.

Тріскіт вогню все кріпшав; між тим розлягався безупинну квікіт, рев, мукання. Потім нараз шелест в очереті. Я побачив найбільшого вужа, якого колинебудь бачив. Повз неправдоподібно скоро, з головою піднятою високо в повітрі його тіло вилискувалося наче розтоплений метал у червоній луні. Плюснув у воду, висолопив язик, щоби перестерегти великого лісового гну, який був наблизився до нього. Його голова бороздила воду; люті, холодні очі гляділи тупо вперед; потім пропав в очереті поза мною.

Суматоха була така велика, що можу пригадати собі лише дещо. Та пригадую собі ще горяча-самця, який зі страху та гніву ревів і бурмотів. За ним чвалали тисячі малп. Усі квичали, кричали та лазили по верховіттї дерев. Їх тіла творили драбину, якою втікали інші.

Я бачив лані, антильопи, олені, льва та львицю, все всуміш. Ніяке звіря не цікавилося іншим; кожне втікало, щоби ратувати життя. Ніч була тепер освітлена велитенською луною, а шум вогню, що зближався все більше, заглушував усе.

Рев, що я його чув іздалека, зростав усе більше та наближався до ріки. Тепер це був гук і мугикання, начеб трубили тисячі сирен. Потім дудніло стежкою — стадо слонів! У ріці зчинили бурю, наче ніягарський водопад, тіла вдаряли собою сюди й туди, потім вийшли на беріг, недалеко мене та зникли в гущі.

Тепер побачив я самітний вогонь. Мур непроникаючого, палахкотячого полумя з хмарою куряви.

Спокій, який потім настав, був спокоєм смерти й самотини. Жаби вже не рахкали. Я зрозумів, що я бачив, як джунглею пройшло страхіття; я був переляканий і почувався самітним.

Тягнення.

— Бачите, пане Айзенштайн, було нині тягнення льсов і я знову програв.

— А мені кожде тягнення приносить готівку.

— То ви маєте якесь щастя до льсов?!

— Ні, лише знаєте, що я є дентист.

ВЕЛИКЕ СВЯТО В ПІДГАЙЦЯХ.

Виженеш темряву з хати,
Ворог укритись не зможе,
Видрем у нього всі втрати,
Ти допоможеш нам Боже!
(з гимну „Просвіти").

Ось так співав народ підгаецького повіту, дня 29. травня 1932 святкуючи 40-ліття істнування філії „Просвіти" в Підгайцях. Відколи проминула воєнна хуртовина, підгаєцький повіт ще такого Свята не бачив. З усіх сіл повіту, котрих є 60, вже ранесенько, діти, молодіж та старці, усі спішили до Підгаєць, щоби віддати поклін „Просвіті". Довгий на півтора кільометра похід, кожда читальня з таблицею свого села, неначе ріжнобарвний вінчик вився по вулицях місточка Підгаєць та цвів від ріжноманітних вишивок та стяжок. Понад 15 тисяч народу машерувало в чвірках, а три дуті орхестри грали „Христос воскресе". Всі мешканці вийшли на вулиці, щоб приглянутися красі нашого народу. Лише з уст декотрих злобних духів можна було почути скрегіт зубів від злости та обидливі слова. Але поваги походу ніхто не посмів нарушити. Не помогла завзята агітація якихось чужих наганячів, що страшили людей усякими способами, щоби не йшли. Усі свідомі мимо перешкод ішли на Свято, хіба темняки й боягузи лишилися дома. А такого величавого походу не побачуть певно до смерти. „І де їх стільки взялося?" вирвався один досить голосно, але ніхто не відповів йому.

На нескінченім ще „Народнім Домі" в Підгайцях, на нашій твердині, маяв синьо-жовтий прапор, а з грудей селянських мас неслись голосні оклики: „Слава „Просвіті". На площі Старого Міста відбулася святочна академія (Концерт) Двайцять пять (25) селянських хорів, злучені разом відспівали гимн „Просвіти": „Сонце з високого неба", „Не згасайте ясні зорі", і „Не плакати нам". Кождий хор зосібна мав свої пісні, однак з огляду на велику програму лише кілька хорів описувалося*). Ми ще дотепер чуємо слова посла Ладики, котрий сказав: „Не бє оруже, не бє острий багнет, не бє бук ані нагайка, не бє криминал — а бє „Просвіта!"... Нехай живе „Просвіта!". Національною піснею „Ще не вмерла Україна" закінчено свято.

*) На жаль деякі члени хорів з Завалова Середнього й Яблонівки, довідавшися, що мають співати всі три хори разом — не прийшли. Та той встид лише на тих хористів паде.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 14 липня, в годині 7.30 ввечір, в товариськім домі, 1258 Гаролд Ст. Проситься членів не забути про мітінг, бо маємо важні справи до полагодження, тому прийдіть на час. — Т. Задорожний, предс.; А. Дронь, кас.; П. Архетко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в четвер, 14 липня, точно в годині 8-мій ввечір. Проситься, щоб усі члени прийшли на ці збори, бо є деякі справи до порішення. Контр. комісія здасть справоздання за минувших 6 місяців. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. — І. Майка, предс.; М. Гримарчук, кас.; В. Гурянський, секр.

ПЛЯНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів і членниць, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 15 липня, в годині 7.30 ввечір. Взивається всіх членів прибути на мітінг. — В. Ярема, предс.; Гр. Оредський, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в пятницю, 15 липня, в годині 7.30 ввечір, в сали Укр. Клюбу, 29 Джексон ул. Уряд просить усіх членів явитись і вирівнати свої залеглости. Буде піврічне справоздання та інші справи. — Гр. Сакала, предс.; В. Мандзій, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, подає до відома всім своїм членицям, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17 липня, в годині 12 пополудни. Проситься всіх членниць зійтись на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож пригадується, що будемо мати пікнік 24 липня. — Марія Розуміло, предс.; Ева Лялік, кас.; Кат. Габрівська, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг, припадаючий на 10 липня, перенесено на 17 липня, в годині 12.30 в полудне. Проситься прийти на означений час. Напоминається довгуючих членів, щоби заплатили свої залеглости, бо хто не заплатить цего місяця, буде суспендований. — М. Пик, предс.; С. Приймa, кас.; В. Чернецький, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і членниць, що збори місячні відбудуться в суботу, 16-го липня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній, 127 Парк ул. Члени, довгуючі поверх двох місяців, будуть наражені на суспендацію, коли не прийдуть особисто і не оправдаються, а головно ті, що не були на піврічнім мітінгу. Є важні справи до полагодження, тому всі члени повинні бути на мітінгу. Маємо вибрати комітет до пікніку. Контрольори Мих. Сампара, П. Воляник і М. Мурин здадуть звіт з піврічного діловодства. Суспендовані члени в червні, коли сповнять свої обовязки, будуть приняті наново. — К. Марущак, предс.; Мих. Довгий, рек. секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17 липня, в годині 3.30 пополудни, в гали церковній. Обовязком є кождого члена прибути на ті збори, бо маємо важні справи до вирішення. Рівнож пояснеться членам нову реформу У. Н. Союза. Контр. комісія здасть піврічне справоздання. Всіх довгуючих членів проситься прибути на ті збори і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Ігн. Канищин, предс.; Семко Деркач, кас.; Павло Сеньків, секр.

НЕСКЕГОНІНГ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Проситься членів явитись на означений час і вислухати піврічного справоздання. Буде збірка вкладок. Тих, що були суспендовані минулого місяця, проситься прийти і виповнити довг, бо інакше будуть виключені з організації. — Ю. Литвинець, предс.; С. Павлюкевич, кас.; Р. Чолій, секретар.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16 липня, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Народ. Дому, 29-19 24-та Ев. Уряд проситься усіх членів і членниць явитись на ті збори, бо є важні справи до рішення. Уряд і контр. комісія здадуть справоздання за пів року. Довгуючі по кілька місяців члени коли не являться і не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. Проситься привести нових членів і вписувати свої діти до У. Н. Союза. Не явившийся член або урядник буде відповідати після статута. — І. Кубарик, пр.; Гр. Васидик, кас.; П. Бартич, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 17 липня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Говп Ев. Обовязком є кождого члена прийти на ті збори та заплатити свою вкладку, а довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, або просити на зборах проволоки, в противнім разі такий член буде суспендований. Взивається ще раз членів, щоб забрали тікети на пікнік, котрий має відбутись 24 липня. — Вас. Микитин, предс.; П. Головачук, кас.; М. Федорів, фін. секр.

ПРОВІНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 1-ій пополудни, в гали під ч. 1929 Вестмінстер ул. На тім мітінгу повинні явитись всі члени і урядники. Довгуючі члени мають заплатити свої залеглости, коли цього не зроблять, будуть суспендовані. — Ілія Чорний, предс.; Мих. Слідер, секр.

ДЕРБИ КОНН. Тов. Запорозька Січ, від. 23, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 17-го липня, в годині 2-гій пополудни, в Ігел галі, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Контр. комісія має здати справоздання за перший пів рік. Буде також справа пікніку, яка ще не вирішена. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Захаревич, предс.; С. Шуран, кас.; І. Біньковський, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 17 липня, в год. 2-ій пополудни, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг та вирівнати свої належитости. — П. Патроник, предс.; Гр. Сеньків, кас.; І. Олексин, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гали, ч. салі 4, 2-гий поверх, Норт Вайомінг ул. Всі члени повинні обовязково явитись і вислухати піврічний звіт касовий, передискутувати справу зміни грамот старого роду та всякі інші відділові справи будуть поставлені на денний порядок. Довгуючі члени, коли не являться і не вирівнають своїх вкладок, будуть безумовно суспендовані. — С. Гликанський, рек. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Ст. Мельничука, від. 331, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі на Кармел дорозі. Обовязком є кождого члена прибути на мітінг. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — А. Романюк, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє членів, що піврічний мітінг відбудеться 17 липня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Проситься місцевих і позамісцевих членів явитись на мітінгу, бо є важні справи до полагодження. — Мирон Комарницький, предс.; Юрко Іваськович, кас.; Іван Лупацій, секр.

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 4-тій пополудни в гали церковній. На зборах буде справоздання за 6 місяців. Напоминається довгуючих членів вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Яцуля, фін. секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 липня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній, 47 Гово Ев. Проситься усіх членів прийти на час, а довгуючих вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — С. Михалишин, предс.; О. Бондарчук, кас.; М. Табачук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні і піврічні збори відбудуться в суботу, 16 липня, в годині 8-мій ввечір, в гали під ч. 217 Іст 6-та вул. Довгуючі повинні вирівнати свої залеглі вкладки. Буде піврічне справоздання. — Михайло Марків, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться 17 липня, в неділю, в год. 1.30 попол., в парохіяльній гали на Блекстони ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо контр. комісія здасть справоздання за пів року, а також важні справи до полагодження. — М. Бардачевський, предс.; Ілія Околита, кас.; Мих. Яцишин, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в пятницю, 15 липня, в год. 8 ввечір, в галі під ч. 72 Моріс ул. Уряд відділовий взиває кождого члена на ці збори прибути, бо є важні справи до рішення, на що уряд сам не зможе рішатись. Довгуючі члени, як за себе так і за дітей, повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Наконечний, сек., 3215 Husodn Boulevard, Jersey City, N. J.

МАТИ Й ХОРА ДОЧКА.

(Турецька казка).

Одна старенька жінка мала дуже гарну дочку. Несподівано дочка занедужала тяжко. Мати сиділа ввесь час біля ліжка недужої, проливала сльози та сказала поглядаючи сумно до неба:

„Дитиночко, ти для мене не все. Як радо віддала би я моє життя для тебе. Лише з тобою життя має для мене якусь вартість. Без тебе життя для мене без хісна. Я радо вмерла би, колиб ти лише була здорова".

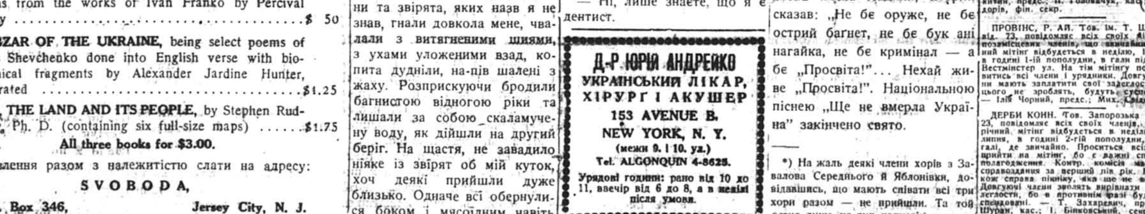
Так молилася вона як день так ніч і була готова пожертвуватися за дочку.

Ця жінка мала чорну корову. Корова вернулася з поля додому та зайшла до кухні. Приманив її запах обіду. Встромила голову в котелок і виїла все, що там було. Коли знову хотіла витягнути голову, не могла. З цього дуже зноровилася. Стара жінка не знала нічого, що там діялося, а під вечір почула страшний голос і побачила це чудовище. Зараз подумала собі: це янгол смерти, він прийшов забрати її дочку. Тому сказала постогнуючи:

— Янголе смерти, я не хора. Я старенька жінка. Хора моя дочка. Її душу забери.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(82)

Фон Гарбен, Лепус та Кабуля не знали, що робиться внизу. Вони лише почули важкі кроки вояків, які, несучи Фавоню, ввійшли до кімнати, з якої була драбина на горище. Всі думали, що це вояки цезаря прийшли за втікачами, натрапивши на їх слід. Тому фон Гарбен, Лепус та Кабуля швидко видрапалися на дах будинку. Тут вони сховалися з пихв мечі свої й почали чекати, поки покажеться який воїн на даху. Вони не зовсім закрили вхід на дах.

Фон Гарбен почав прислухуватися крокам внизу та почув, що там говорилося. Через отвір у даху він чув окремі слова, які змусили його насторожитися. „Чи вона ще жива? Я не чую, щоб її серце билося й не чую також дихання!" казав один голос. „Слухай ми знімемо з твого рота хустку, як що ти не будеш кричати", проговорив другий до когось звертаючись. Потім вчувся слабий жіночий голос: „Я не буду кричати. Я буду спокійно мовчати!"

Фон Гарбен десь чув цей голос раніше. Правда він трохи змінений від переляку, але всеж добре знайомий. „Ми з тобою нічого не зробимо, як що ти будеш спокійно сидіти тут, а цезарь прийде за тебе викуп". Нарешті фон Гарбен пізнав голос, пізнав чий це був голос. „За мною!" — прошепотів він до своїх товаришів й одним рухом руки відкинув геть накришку зі входу на дах. „Фавоніє!", голосно кричав фон Гарбен, злітаючи по драбині вниз.

Один з тих, що були біля Фавоні, пантерою, диким звірем кинувся на драбину й скопив у свої руки фон Гарбена. Біля драбини завязалася бійка двох розлючених людей. Противник фон Гарбена старався дістати з пихви свій невеликий ніж, дуже зручний для такої рукопашної бійки. При світлі місяця, що кидав свої проміння крізь отвір на даху, ці людини змагалися за своє життя. Товариші фон Гарбена вже злізли вниз і зустрілися з чужим противником.